Kynning á vinnu um kynferðislegt ofbeldi og kynferðislega áreitni í íþróttum

Jóna Hildur Bjarnadóttir og Birta Björnsdóttir

Ráðstefnur og vinnustofur

- Ráðstefna, 30. janúar, 2019 „Eru íþróttir leikvangur ofbeldis? vinnum gegn því“
- Vinnustofa 31. janúar, 2019
- Vinnustofa 19. september, 2019
- Ráðstefna 23. janúar, 2020 „Jafnrétti barna og unglinga í íþróttum“
- Ráðstefna 22.október, 2020, frestað

Siðamál

- Siðamálanefnd ÍBR sett á fót 2019
- Siðareglur ÍBR gegn kynferðislegri áreitni og kynferðislegu ofbeldi
- Bæklingur
- Verkferlar og leiðbeiningar
- Skráningarblað
- Kynning til íþróttafélaga

Faghópur ÍBR - ráðgjafar

- Sérfræðingar; félagsfræðing, lögfræðing, sálfræðingur
- Fyrsta hjálp
- 1-4 tímar

Bæklingur

- Norsk fyrirmynd, bæklingurinn „informasjon om og retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep i idretten“
- Samstarfsaðilar
  - Siðamálanefnd ÍBR
  - Mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa Rvk
  - ÍTR
  - ÍSÍ
  - UMFÍ
  - Æskulýðsvettvangurinn
  - Embætti Landlæknis
  - Lögreglan á höfuðborgarsvæðinu
  - Barnavernd
  - Blátt áfram
  - Hafdís Inga Helgudóttir Hinriksdóttir, félagsfræðingur
  - Þorbjörg Jónsdóttir, lögfræðingur

Verkferlar - myndrænt

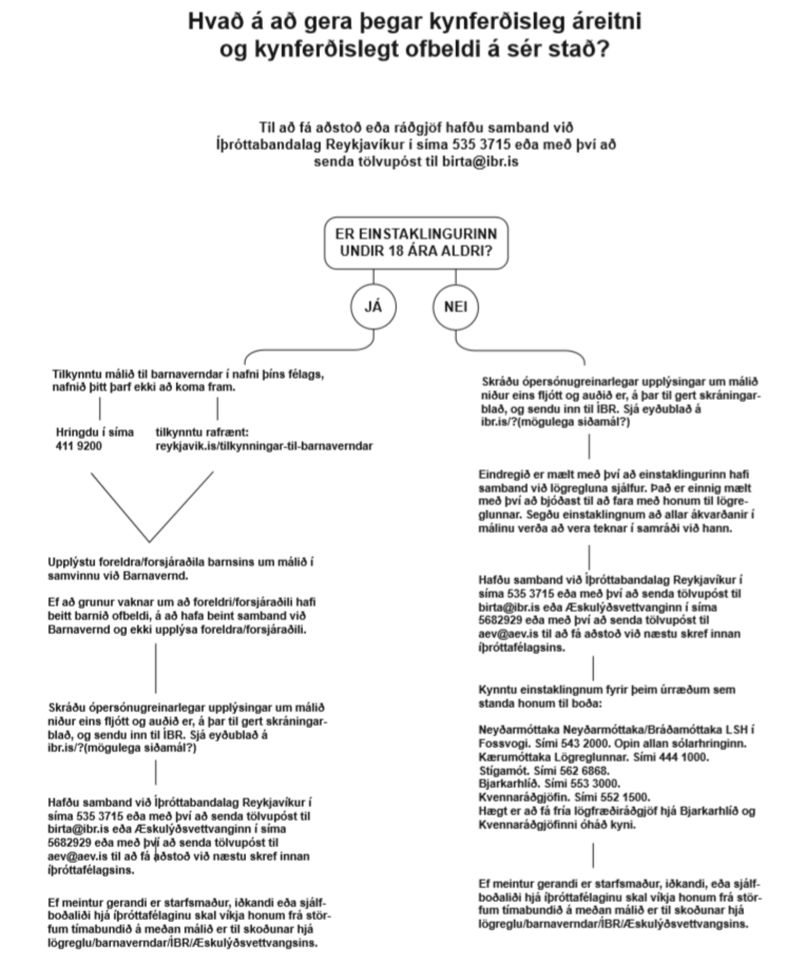

Hvað á að gera þegar kynferðisleg áreitni og kynferðislegt ofbeldi á sér stað?

Til að fá aðstoð eða ráðgjöf hafðu samband við Íþróttabandalag Reykjavíkur í síma 535 3715 eða með því að senda tölvupóst til birta@ibr.is

ER EINSTAKLINGURINN UNDIR 18 ÁRA ALDRI?

JÁ

Tilkynntu málið til barnaverndar í nafni þíns félags, nafnið þitt þarf ekki að koma fram.

Hringdu í síma 411 9200

tilkynntu rafrænt: reykjavik.is/tilkynningar-til-barnaverndar

Upplýstu foreldra/forsjáraðila barnsins um málið í samvinnu við Barnavernd.

Ef að grunur vaknar um að foreldri/forsjáraðili hafi beitt barnið ofbeldi, á að hafa beint samband við Barnavernd og ekki upplýsa foreldra/forsjáraðili.

Skráðu ópersónugreinarlegar upplýsingar um málið niður eins fljótt og auðið er, á þar til gert skráningar-blað, og sendu inn til ÍBR. Sjá eyðublað á ibr.is/?(mögulega siðamál?)

Hafðu samband við Íþróttabandalag Reykjavíkur í síma 535 3715 eða með því að senda tölvupóst til birta@ibr.is eða Æskulýðsvettvanginn í síma 5682929 eða með því að senda tölvupóst til aev@aev.is til að fá aðstoð við næstu skref innan íþróttafélagsins.

Ef meintur gerandi er starfsmaður, iðkandi eða sjálf-boðaliði hjá íþróttafélaginu skal víkja honum frá stör-fum tímabundið á meðan málið er til skoðunar hjá lögreglu/barnaverndar/ÍBR/Æskulýðsvettvangsins.

NEI

Skráðu ópersónugreinarlegar upplýsingar um málið niður eins fljótt og auðið er, á þar til gert skráningar-blað, og sendu inn til ÍBR. Sjá eyðublað á ibr.is/?(mögulega siðamál?)

Eindregið er mælt með því að einstaklingurinn hafi samband við lögregluna sjálfur. Það er einnig mælt með því að bjóðast til að fara með honum til lögre-glunnar. Segðu einstaklingnum að allar ákvarðanir í málinu verða að vera teknar í samráði við hann.

Hafðu samband við Íþróttabandalag Reykjavíkur í síma 535 3715 eða með því að senda tölvupóst til birta@ibr.is eða Æskulýðsvettvanginn í síma 5682929 eða með því að senda tölvupóst til aev@aev.is til að fá aðstoð við næstu skref innan íþróttafélagsins.

Kynntu einstaklingnum fyrir þeim úrræðum sem standa honum til boða:

Neyðarmóttaka Neyðarmóttaka/Bráðamóttaka LSH í Fossvogi. Sími 543 2000. Opin allan sólarhringinn.
Kærumóttaka Lögreglunnar. Sími 444 1000.
Stígamót. Sími 562 6868.
Bjarkarhlíð. Sími 553 3000.
Kvennaráðgjöfin. Sími 552 1500.
Hægt er að fá fría lögfræðiráðgjöf hjá Bjarkarhlíð og Kvennaráðgjöfinni óháð kyni.

Ef meintur gerandi er starfsmaður, iðkandi, eða sjálf-boðaliði hjá íþróttafélaginu skal víkja honum frá stör-fum tímabundið á meðan málið er til skoðunar hjá lögreglu/barnaverndar/ÍBR/Æskulýðsvettvangsins.

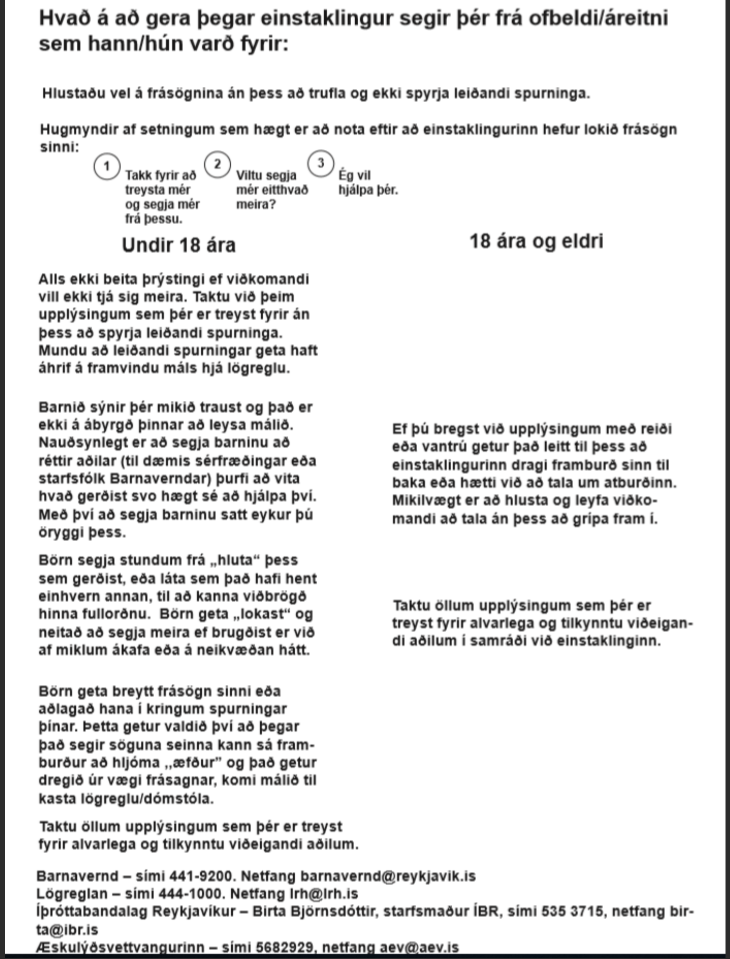

Hvað á að gera þegar einstaklingur segir þér frá ofbeldi/áreitni sem hann/hún varð fyrir:

Hlustaðu vel á frásögnina án þess að trufla og ekki spyrja leiðandi spurninga.

Hugmyndir af setningum sem hægt er að nota eftir að einstaklingurinn hefur lokið frásögn sinni:

1. Takk fyrir að treysta mér og segja mér frá þessu.
2. Viltu segja mér eitthvað meira?
3. Ég vil hjálpa þér.

Undir 18 ára

Alls ekki beita þrýstingi ef viðkomandi vill ekki tjá sig meira. Taktu við þeim upplýsingum sem þér er treyst fyrir án þess að spyrja leiðandi spurninga. Mundu að leiðandi spurningar geta haft áhrif á framvindu máls hjá lögreglu.

Barnið sýnir þér mikið traust og það er ekki á ábyrgð þinnar að leysa málið. Nauðsynlegt er að segja barninu að réttir aðilar (til dæmis sérfræðingar eða starfsfólk Barnaverndar) þurfi að vita hvað gerðist svo hægt sé að hjálpa því. Með því að segja barninu satt eykur þú öryggi þess.

Börn segja stundum frá „hluta“ þess sem gerðist, eða láta sem það hafi hent einhvern annan, til að kanna viðbrögð hinna fullorðnu. Börn geta „lokast“ og neitað að segja meira ef brugðist er við af miklum ákafa eða á neikvæðan hátt.

Börn geta breytt frásögn sinni eða aðlagað hana í kringum spurningar þínar. Þetta getur valdið því að þegar það segir söguna seinna kann sá fram-burður að hljóma ,,æfður" og það getur dregið úr vægi frásagnar, komi málið til kasta lögreglu/dómstóla.

Taktu öllum upplýsingum sem þér er treyst fyrir alvarlega og tilkynntu viðeigandi aðilum.

18 ára og eldri

Ef þú bregst við upplýsingum með reiði eða vantrú getur það leitt til þess að einstaklingurinn dragi framburð sinn til baka eða hætti við að tala um atburðinn. Mikilvægt er að hlusta og leyfa viðko-mandi að tala án þess að grípa fram í.

Taktu öllum upplýsingum sem þér er treyst fyrir alvarlega og tilkynntu viðeigan-di aðilum í samráði við einstaklinginn.

Barnavernd – sími 441-9200. Netfang barnavernd@reykjavik.is
Lögreglan – sími 444-1000. Netfang lrh@lrh.is
Íþróttabandalag Reykjavíkur – Birta Björnsdóttir, starfsmaður ÍBR, sími 535 3715, netfang bir-ta@ibr.is
Æskulýðsvettvangurinn – sími 5682929, netfang aev@aev.is

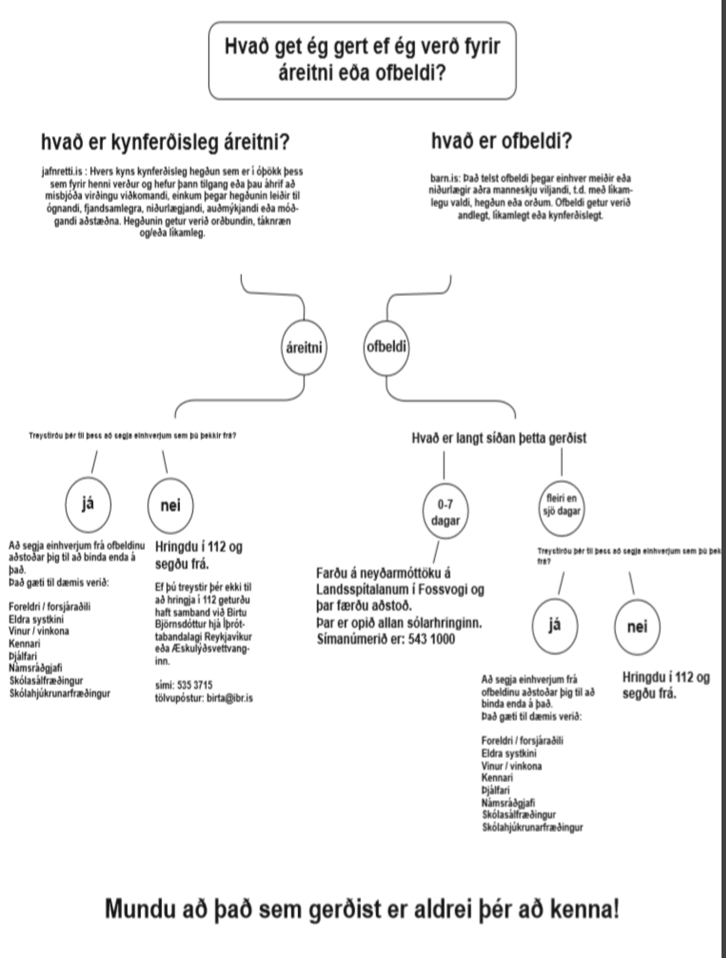

Hvað get ég gert ef ég verð fyrir áreitni eða ofbeldi?

hvað er kynferðisleg áreitni?

jafnretti.is : Hvers kyns kynferðisleg hegðun sem er í óþökk þess sem fyrir henni verður og hefur þann tilgang eða þau áhrif að misbjóða virðingu viðkomandi, einkum þegar hegðunin leiðir til ógnandi, fjandsamlegra, niðurlægjandi, auðmýkjandi eða móð-gandi aðstæðna. Hegðunin getur verið orðbundin, táknræn og/eða líkamleg.

hvað er ofbeldi?

barn.is: Það telst ofbeldi þegar einhver meiðir eða niðurlægir aðra manneskju viljandi, t.d. með líkam-legu valdi, hegðun eða orðum. Ofbeldi getur verið andlegt, líkamlegt eða kynferðislegt.

áreitni

Treystirðu þér til þess að segja einhverjum sem þú þekkir frá?

já

Að segja einhverjum frá ofbeldinu aðstoðar þig til að binda enda á það.
Það gæti til dæmis verið:

Foreldri / forsjáraðili
Eldra systkini
Vinur / vinkona
Kennari
Þjálfari
Námsráðgjafi
Skólasálfræðingur
Skólahjúkrunarfræðingur

nei

Hringdu í 112 og segðu frá.

Ef þú treystir þér ekki til að hringja í 112 geturðu haft samband við Birtu Björnsdóttur hjá Íþrót-tabandalagi Reykjavíkur eða Æskulýðsvettvang-inn.

sími: 535 3715
tölvupóstur: birta@ibr.is

ofbeldi

Hvað er langt síðan þetta gerðist

0-7 dagar

Farðu á neyðarmóttöku á Landsspítalanum í Fossvogi og þar færðu aðstoð.
Þar er opið allan sólarhringinn.
Símanúmerið er: 543 1000

fleiri en sjö dagar

Treystirðu þér til þess að segja einhverjum sem þú þek
frá?

já

Að segja einhverjum frá ofbeldinu aðstoðar þig til að binda enda á það.
Það gæti til dæmis verið:

Foreldri / forsjáraðili
Eldra systkini
Vinur / vinkona
Kennari
Þjálfari
Námsráðgjafi
Skólasálfræðingur
Skólahjúkrunarfræðingur

nei

Hringdu í 112 og segðu frá.

Mundu að það sem gerðist er aldrei þér að kenna!

Tölfræði

Fjöldi

2018	3 mál
2019	4 mál
2020	7 mál

Tegund

Kynferðisleg áreitni	5
Kynferðislegt ofbeldi	3
Líkamlegt ofbeldi	2
Einelti	2
Sjálfsvígshugsanir	1
Annað	1

Úrlausn

ÍBR fagaðilar	6
Samskiptaráðgjafi	3
Æskulýðsvettvangurinn	2
ÍBR (Birta)	1
ÍTR	1
Félagið sá um málið sjálft	1

Skráningarblað vegna tilkynningar um ofbeldi, áreitni, einelti eða aðra óæskilega hegðun

Hvaðan kom tilkynningin? ______________________________

Hver tók við tilkynningunni? ______________________________

Dagsetning	Tímasetning	Hvað gerðist?

UMFÍ

Authorization for information gathering from the State Criminal Record Database.

In Youth Act no. 70/2007 it is stated in Paragraph 3 - 4, Article 10: "For parties included in Article 2, who tend to children and adolescents under the age of 18 in the field of youth work, the hiring of individuals who have been convicted of a violation of provisions in section XXII in the General Penal Code no. 19/1940, is prohibited. The same applies for those who have been convicted of a violation of laws regarding narcotics and drugs no. 65/1974, in the past five years. This provision also applies to those responsible for children and adolescents under the age of 18 as part of volunteer work. Directors of schools, kindergartens, summer camps, sport and leisure centres, and other such institutions or places where children and youth gather or spend time at, and Article 2 includes, have the right to information from the criminal records database on whether a specific individual, who has applied for a job with them, has been convicted of offenses mentioned in Paragraph 3, with his/her consent."

The undersigned hereby authorizes XXX to seek information from the State Criminal Record Database (sakaskrá ríkisins) regarding whether this individual has been convicted of a violation of provisions in section XXII in the General Penal Code no. 19/1940, and laws no. 65/1974 regarding narcotics and drugs in the past five years. The organization is permitted to utilize the management of the Icelandic Youth Association (UMFÍ) ID no. 660269-5929, which the organization is a member of, to process the data.

Should the undersigned choose to withdraw this authorization, he/she must do so in writing.

Location: ______________________________ Date: ___________________

Signature: ___________________________ ID no. ___________________________

Witnesses of correct signature and date:

Name: ________________________________ ID no. ___________________________

Name: ________________________________ ID no. ___________________________

UMFÍ

Heimild Ungmennafélags Íslands til upplýsingaöflunar úr sakaskrá ríkisins.

Í æskulýðslögum nr. 70/2007 segir í 3. – 4. mgr. 10. gr.: „Óheimilt er að ráða til starfa hjá aðilum, sem 2.gr. tekur til og sinna börnum og ungmennum undir 18 ára aldri í æskulýðsstarfi, einstaklinga sem hlotið hafa refsidóm vegnar brota á ákvæðum XXII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940. Sama gildir um þá sem hlotið hafa refsidóm fyrir brot gegn lögum um ávana- og fíkniefni nr. 65/1974, á síðastliðnum fimm árum. Ákvæði þetta nær einnig til þeirra sem falin er umsjón með börnum og ungmennum undir 18 ára aldri á grundvelli sjálfboðaliðastarfs. Yfirmenn skóla, leikskóla, sumardvalarheimila, íþrótta- og tómstundamiðstöðva og annarra slíkra stofnana eða staða þar sem börn og ungmenni koma saman eða dveljast um lengri eða skemmri tíma og 2. gr. tekur til, eiga rétt til upplýsinga úr sakaskrá um það hvort tiltekinn einstaklingur, sem sótt hefur um störf á þeirra vegum, hefur hlotið dóm vegna brota sem 3. mgr. tekur til, að fengnu samþykki hans."

Undirrituð/undirritaður veitir hér með Ungmennafélagi Íslands heimild til að leita eftir upplýsingum hjá Sakaskrá ríkisins hvort viðkomandi hefur hlotið refsidóm vegna brota á ákvæðum XXII. kafla almennra hegningarlaga nr. 19/1940 og laga nr. 65/1974 um ávana- og fíkniefni á síðastliðnum fimm árum.

Kjósi undirrituð/undirritaður að afturkalla umboð eða heimild þessa skal það gert skriflega.

Staður: ______________________________ Dagsetning: ___________________

Undirskrift: ___________________________ Kt. ___________________________

Vottar að réttri undirskrift og dagsetningu:

Nafn: ________________________________ Kt. ___________________________

Nafn: ________________________________ Kt. ___________________________

ÍÞRÓTTABANDALAG REYKJAVÍKUR

Skáletraðan texta þarf að umorða hverju sinni

Reykjavík *1. janúar 2018*

Embætti Ríkissaksóknara- sakaskrá
Hverfisgötu 6
150 Reykjavík

Með vísan til 16. gr. íþróttalaga nr. 64/1998 er óskað eftir upplýsingum úr sakaskrá um eftirtalda umsækjendur um störf þar sem unnið er með börnum og ungmennum undir 18 ára aldri í íþróttastarfi.
Meðfylgjandi eru undirrituð samþykkisblöð umsækjenda.

- *Nafnalisti og kennitölur þeirra sem til stendur að ráða*

Virðingarfyllst,

xx forstöðumaður
starfsstaður
netfang

Starfsmanna-samningar

- Íþróttalög nr. 64/1998
- Sakaskrá
- Óska eftir umsögnum
- Hafa siðareglur, hegðunarviðmið inn í samningum þar sem starfsmenn skrifar undir að hafa lesið og ætli að starfa samkvæmt þeim.
- Sjálfboðaliðar
- UMFÍ - sakavottorð

Hugmyndir þátttakenda í vinnustofu 19.sept 2019

Fræðsla: fyrir alla sem koma að starfinu.

Verkfæri: Verkferla, fagaðilar til að leita til, staðlaða spurningalista.

Aðstoð: Fagaðilar **til að** leita til. Aðstoð með sakavottorð.

Aðrar hugmyndir: Trúnaðarráð ÍSÍ, reglur er varða sjálfboðaliða, dómstóll að norskri fyrirmynd.

Næstu skref

- Skoða lagaumhverfi íþróttahreyfingarinnar/siðareglur
- Skapalón af ráðningarsamningi fyrir íþróttafélögin
- Þýða bæklinginn á ensku og pólsku
- Fræðsla:
  - Í samstarfi við Rauða krossinn "Fyrstu viðbrögð”
  - Til þjálfara, iðkenda

- Jóna Hildur Bjarnadóttir, jona@ibr.is
- Birta Björnsdóttir, birta@ibr.is

ÍÞRÓTTABANDALAG
REYKJAVÍKUR